Ortak Kültürel Mirasımız

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Kültürel miras:** Geçmiş kuşaklardan bize kalan ve gelecek kuşaklara aktarmamız gereken maddi ve manevi değerlerdir. **Ortak miras** ise bir toplumun, hatta bütün insanlığın ortak değeri kabul edilen mirastır.
- **Somut kültürel miras:** Görülebilen, dokunulabilen ögelerdir: tarihî yapılar, antik kentler, arkeolojik alanlar, eserler (ör. Efes, Göbeklitepe, Selimiye Camii, Safranbolu evleri).
- **Somut olmayan kültürel miras:** Dokunulamayan ama yaşatılan gelenek, bilgi ve becerilerdir: bayramlar, gösteri sanatları, el sanatı ustalıkları, gelenekler (ör. Nevruz, Karagöz, âşıklık geleneği, ebru, Türk kahvesi kültürü).
- Doğanın oluşturduğu olağanüstü güzellikteki alanlar da **doğal miras** olarak korunur.
- **UNESCO** (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu), kültürel ve doğal mirası korumak için listeler hazırlar. Türkiye UNESCO'ya **1946**'da katılmıştır; ülkemizden pek çok öge bu listelerde yer alır.
- Ortak mirası korumak, yaşatmak ve tanıtmak **hepimizin sorumluluğudur**: tarihî yerlere zarar vermemek, geleneklerimizi yaşatmak, mirasımızı afiş, broşür, sergi ve sunumlarla tanıtmak bu sorumluluğun parçasıdır.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Kartlardaki kültürel miras ögelerini **somut** ve **somut olmayan** olarak iki gruba ayırınız.

Efes Antik Kenti	Nevruz	Karagöz	Göbeklitepe
Kırkpınar Yağlı Güreşleri	Selimiye Camii	Türk kahvesi kültürü	Safranbolu evleri

2 Aşağıdakilerden hangisi **somut olmayan** kültürel miras ögesidir?

A) Tarihî bir köprü B) Bir antik tiyatro C) Ebru sanatı D) Bir kervansaray

3 Boşlukları doldurunuz.

a) Geçmiş kuşaklardan bize kalan maddi ve manevi değerlere ..... miras denir.

b) Kültürel ve doğal mirası korumak için listeler hazırlayan uluslararası kuruluş ..... dur.

c) Türkiye bu kuruluşa ..... yılında katılmıştır.

4 Doğru (D) ya da yanlış (Y) olarak işaretleyiniz.

(…) Tarihî yapılar somut kültürel miras ögesidir.
(…) Bayramlar ve gelenekler somut olmayan kültürel mirasa girer.
(…) Kültürel mirası korumak yalnızca devletin görevidir.
(…) Göbeklitepe ülkemizdeki ortak miras ögelerinden biridir.

5 Kavram haritasında soru işaretli kutuya gelebilecek bir **somut olmayan** kültürel miras ögesi yazınız.

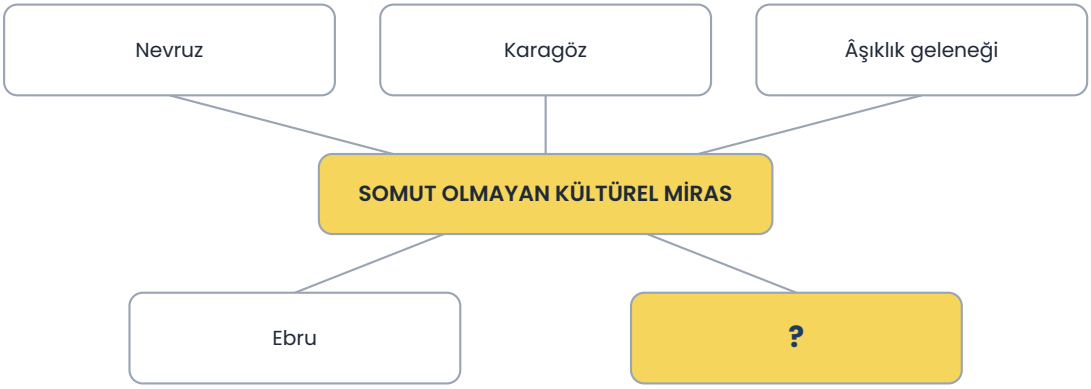

6 Aşağıdakilerden hangisi kültürel mirası **korumaya** yönelik bir davranış değildir?

A) Tarihî duvarlara yazı yazmak
B) Müzelerdeki kurallara uymak
C) Yöresel el sanatlarını öğrenmek
D) Tarihî yerleri temiz tutmak

7 Yaşadığınız yöreden bir **somut** ve bir **somut olmayan** kültürel miras ögesi yazınız.

8 UNESCO'nun açılımı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Dünya Sağlık Örgütü
B) Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu
C) Uluslararası Spor Birliği
D) Avrupa Turizm Kurumu

9 Kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılması neden önemlidir? Bir cümleyle yazınız.

10 Aşağıdakilerden hangisi **doğal miras** örneğidir?

A) Bir sarayın bahçesi
B) Bir kütüphanedeki el yazmaları
C) Bir camideki çini süslemeler
D) Rüzgâr ve suyun oluşturduğu peribacaları

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Aşağıdaki tabloda bazı kültürel miras ögeleri verilmiştir. Türünü (somut / somut olmayan) yazınız.

Öge	Açıklama	Türü
Kuş dili	Karadeniz'de bir köyde ıslıkla haberleşme geleneği	?
Hattuşa	Hititlerin başkentinin kalıntıları	?
Meddahlık	Hikâye anlatıcılığı geleneği	?
Divriği Ulu Camii	Taş işçiliğiyle ünlü tarihî yapı	?

12 UNESCO'nun bir ögeyi **Dünya Mirası Listesi**'ne almasının o ögeye ve bulunduğu yere iki katkısını yazınız.

13 Bir ustanın, yöresine özgü halı dokuma tekniğini çırağına öğretmesi hangi kavramla ilgilidir?

A) Doğal mirasın korunması
B) Somut olmayan kültürel mirasın yaşatılması
C) Beşerî çevrenin değişmesi
D) Göreceli konum

14 "Ortak miras" ifadesindeki **ortak** kelimesi neyi anlatmaktadır? Bir örnekle açıklayınız.

15 Aşağıdakilerden hangisi somut kültürel miras ögelerinin zarar görme nedenlerinden biri **değildir**?

A) Düzenli olarak restore edilmesi
B) Bilinçsiz ziyaretçilerin tahribatı
C) Bakımsız bırakılma
D) Deprem ve sel gibi afetler

16 Nevruz'un yalnızca ülkemizde değil, birçok ülkede kutlanması ortak miras açısından neyi gösterir?

17 Zaman şeridinde bazı ortak miras ögelerinin yapıldığı yaklaşık dönemler gösterilmiştir (MÖ: milattan önce, MS: milattan sonra).

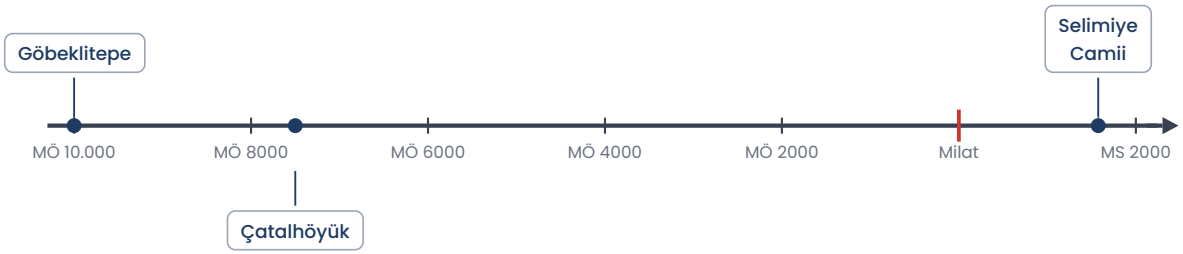

Bu ögelerden en eskisi ve en yenisi hangileridir?

18 Bir öğrenci, müzede sergilenen tarihî bir vazoya dokunmak istemiştir. Görevli, buna izin vermemiştir. Görevlinin bu davranışının nedeni ne olabilir?

19 Aşağıdakilerden hangisi ülkemizdeki **somut** kültürel miras ögelerinden biridir?

A) Hıdrellez B) Karagöz C) Âşıklık geleneği D) Efes Antik Kenti

20 Yaşadığınız ildeki bir ortak miras ögesini tanıtmak için **hangi ürünü** hazırlardınız (afiş, broşür, sanal sergi, video vb.)? Ürününüzde yer alacak iki bilgiyi yazınız.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Metni okuyunuz.
"Kurgusal Taşhan kasabasındaki yüzyıllık kervansaray uzun süre boş kalmış, çatısı çökmeye başlamıştı. Belediye ve üniversite birlikte bir restorasyon projesi hazırladı. Aslına uygun onarılan kervansarayın bir bölümü el sanatları atölyesine dönüştürüldü; burada yaşlı ustalar gençlere bakırcılık ve keçecilik öğretmeye başladı."
Bu projede hem **somut** hem **somut olmayan** kültürel miras nasıl korunmuştur? Açıklayınız.

22 Aşağıdaki ifadeleri okuyunuz.
I. Somut olmayan kültürel miras, yaşatılmazsa unutulup kaybolabilir.
II. UNESCO listesindeki ögeler yalnızca turistler için önemlidir.
III. Doğal alanlar da miras olarak korunabilir.
IV. Kültürel mirası korumak için teknolojiden (ör. 3 boyutlu tarama) yararlanılabilir.
Hangileri **doğrudur**?

A) I ve II B) I, III ve IV C) II ve III D) II, III ve IV

23 Bir tarihî yapı yangında büyük hasar görmüştür. Ancak yapının daha önce üç boyutlu dijital kopyası çıkarıldığı için aslına uygun onarılabileceği açıklanmıştır.
Bu durum kültürel mirasın korunmasıyla ilgili hangi sonucu destekler?

24 Karagöz ve meddahlık gibi geleneklerin günümüzde yaşatılması için okullarda neler yapılabilir? İki öneri yazınız.

25 Bir kentte tarihî çarşının yıkılıp yerine alışveriş merkezi yapılması önerilmiştir.
Bu öneri ortak miras açısından nasıl değerlendirilmelidir?

A) Tarihî yapıların korunmasına gerek yoktur.
B) Yeni yapılar her zaman eskilerden değerlidir.
C) Tarihî çarşı ortak mirastır; yıkılmamalı, korunarak yaşatılmalıdır.
D) Ortak miras yalnızca müzelerde bulunur.

26 "Kültürel miras, bir toplumun hafızasıdır."
Bu benzetmeyi açıklayınız ve mirasını kaybeden bir toplumun neler yitireceğini yazınız.

27 UNESCO'nun somut olmayan kültürel miras listesinde "**acil koruma gerektiren**" ögeler için ayrı bir liste bulunur.
Bir ögenin bu listeye alınmasının nedeni ne olabilir?

28 Aşağıdaki durumların hangisinde kültürel miras **yanlış** bir tutumla karşılanmıştır?

A) Bir köyde eski düğün türkülerinin kayda alınması
B) Bir öğrencinin dedesinden yöresel yemek tarifini öğrenmesi
C) Bir antik kentte ziyaretçilerin hatıra olarak taş parçası alıp götürmesi
D) Bir belediyenin tarihî çeşmeyi aslına uygun onarması

29 Kapadokya'da rüzgâr, yağmur ve akarsuların binlerce yılda aşındırarak oluşturduğu **peribacaları** bulunur. İnsanlar da bu yumuşak kayaları oyarak evler, kiliseler ve yer altı şehirleri yapmışlardır.
Kapadokya'nın hem **doğal** hem **kültürel** miras olarak değerlendirilmesinin nedenini açıklayınız.

30 Ülkemizin UNESCO listelerine eklenmesini istediğiniz bir kültürel ya da doğal değeri seçiniz. Bu değerin **neden** listeye alınması gerektiğini iki gerekçeyle açıklayınız.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**